

بِسْمِ تَعَالَى

دوره آموزشی: کلاس معکوس

چگونه می‌توان از پس مطالب زیاد محتوای کتاب های
درسی برآمد و در کلاس درس وقت کم نیاورد؟

اهداف:

- انتظار می رود پس از پایان این دوره، فراگیر بتواند:
- تعریف مناسبی از یادگیری معکوس ارائه نماید.
- مراحل یادگیری معکوس را بیان نماید.
- با چالش‌های یادگیری معکوس آشنا شود.
- مزایای یادگیری معکوس را برشمارد.
- یادگیری معکوس و یادگیری مستقیم را مقایسه کند.
- با تجربیات کشورهای دیگر در این زمینه آشنا شود.
- با منابع و ابزارهای یادگیری معکوس آشنا شود.

- با منابع و ابزارهای یادگیری معکوس آشنا شود.

نقشه مفهومی:

یادگیری معکوس

مسئله اجاره

در این کلاس، جای مدرسه و خانه عوض می‌شود.

در این کلاس، جای مدرسه و خانه عوض می‌شود.

مراحل ایجاد کلاس معکوس:

۱

تهیه محتوی

ارزیابی اطلاعات
دانش آموز

۲

طراحی
فعالیت های
یادگیری

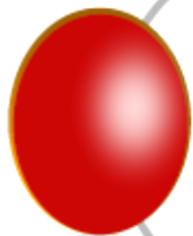
۳

۱. ویدیوی کوتاه پیدا کنید که مبحث مورد نظرتان را ارائه کند. مثلاً اگر در پایه سوم ابتدایی، می‌خواهید ضرب را درس بدهید، می‌توانید از سایتهای مربوطه فیلمی جستجو کنید یا خودتان ضرب را تدریس کنید و با تلفن همراه از تدریستان فیلم بگیرید و آن را به بچه‌ها بدهید.

۲. حالا بچه‌ها به کلاس آمده‌اند. فرض ما این است که بچه‌ها فیلم آموزش ضرب را دیده‌اند. البته هیچ‌گاه به این فرض اطمینان نکنید. بهتر است با طرح امتحانی ساده، میزان اطلاعات دانش‌آموزان را ارزیابی کنید.

۳. بعد از اینکه از این مسئله مطمئن شدید، حالا با طراحی فعالیت‌های یادگیری می‌توانید امکان یادگیری بهتر درس را به بچه‌ها بدهید. این فعالیت‌ها می‌تواند گروهی باشد یا به صورت فردی انجام گیرد. اما به نظر نمی‌رسد که کلاس معکوس را به همین سادگی بتوان اداره کرد.

چالش های کلاس معکوس:

۱) طراحی آموزشی. شمای معلم درست است که در کلاس درس نمی‌دهید، ولی کارتان کمتر نشده، بلکه از جهتی بیشتر هم شده است. شما باید برای فعالیت‌های داخل کلاس برنامه‌ریزی کنید و این مستلزم صرف وقت و طراحی است. نباید فکر کرد ما درس را به بچه‌ها داده‌ایم و حالا فقط باید چند تکلیف به آن‌ها بدهیم. خیر، کار به همین سادگی نیست. در واقع قرار بر این است که کلاس معکوس فضای فعال یادگیری در کلاس را ایجاد کند. لذا به درد معلمی نمی‌خورد که بی‌حوصله است، سرش شلوغ است و وقت نمی‌گذارد. اولین شرط اجرای خوب کلاس معکوس، حضور معلمی مشتاق، طراحی و کسی است که وقت می‌گذارد تا دانش‌آموزانش بهتر یاد بگیرند

۲) اعتماد به دانش‌آموزان، معلمان در کلاس معکوس باید به دانش‌آموزان اعتماد کنند یا شرایطی را فراهم آورند که از مطالعه درس پیش از ورود آن‌ها به کلاس مطمئن شوند. اگر دانش‌آموزان درس را پیش از کلاس گوش ندهند، موقعی که فعالیت‌های کلاس با پیش‌فرض خوانده شدن درس شروع می‌شود، عملاً با ابهام بیشتری مواجه می‌شوند. لذا می‌توانید حتی قبل از آمدن بچه‌ها، همراه با فیلم سؤالاتی هم برای مرور درس به آن‌ها بدهید یا اینکه از آن‌ها بخواهید خلاصه درس را بگویند یا با طرح سؤالات کوتاه از آن‌ها، به نوعی درس را مرور کنید.

۳) دسترسی به امکانات اینترنتی. یکی از گلیه‌های معلمان این است که بچه‌های ما به اینترنت دسترسی ندارند یا اگر دارند سرعت آن کم است و در نهایت این روش به کار ما نمی‌آید. البته این حرف به‌طور کلی درست است که وقتی ابزار و وسایل کار فراهم نباشد، نمی‌توان کاری کرد، اما در این مورد، می‌توانید از بچه‌ها بخواهید فلش‌درایو خود را به کلاس بیاورند و شما یا خودشان از رایانه مدرسه فیلم را کپی کنید. یا اینکه فیلم را روی سی‌دی ذخیره کنید و به آن‌ها بدهید.

تصویرات غلط
در رابطه با
یادگیری
معکوس

همه چیز کلاس معکوس فیلم و ویدیوست.

دانش‌آموزانی که دسترسی کافی به فناوری ندارند از کلاس معکوس محرومانند.

کلاس معکوس، مروج آموزشی نامناسب است.

کلاس معکوس موجب تکالیف درسی غیرضروری است.

ویژگی‌های یادگیری معکوس

ویژگی‌های
یادگیری
معکوس

يك رویکرد معلمی است نه مهندسی

يك جنبش از پایین به بالا است نه از بالا به پایین

يك تغییر تدریجی است نه يك تغییر دفعی

مقایسه یادگیری مستقیم و معکوس

ردیف	یادگیری مستقیم	یادگیری معکوس
۱	گِل کار (در کلاس درس)	گُل کار (در کلاس درس)
۲	طرح درس نویسی با رویکرد طراحی تدریس	طرح درس نویسی با رویکرد طراحی یادگیری
۳	معلم به مثابه معلم	معلم به مثابه تسهیلگر / معلم به مثابه طراح
۴	کلاس درس در کلاس	کلاس درس همه جا
۵	دانش آموز منفعل (معلم محور)	دانش آموز فعال (دانش آموز محور)
۶	آموزش یکنواخت و همگانی	توجه به تفاوت های فردی و شخصی سازی آموزش
۷	توجه به ارائه مطالب به صورت سخنرانی	فرصت توجه به کار گروهی
۸	توجه به سطوح پایین شناخت	توجه به سطوح بالای شناخت
۹	تأکید بر ارائه محتوا و عدم توجه به کنجکاوی و رابطه	تأکید متوازن بر محتوا، کنجکاوی و رابطه
۱۰	همه چیز تدریس می شود	همه چیز یاد گرفته می شود

گُل کار (در کلاس درس)

گِل کار (در کلاس درس)

طرح درس نویسی با رویکرد طراحی یادگیری

طرح درس نویسی با رویکرد طراحی تدریس

معلم به مثابه طراح

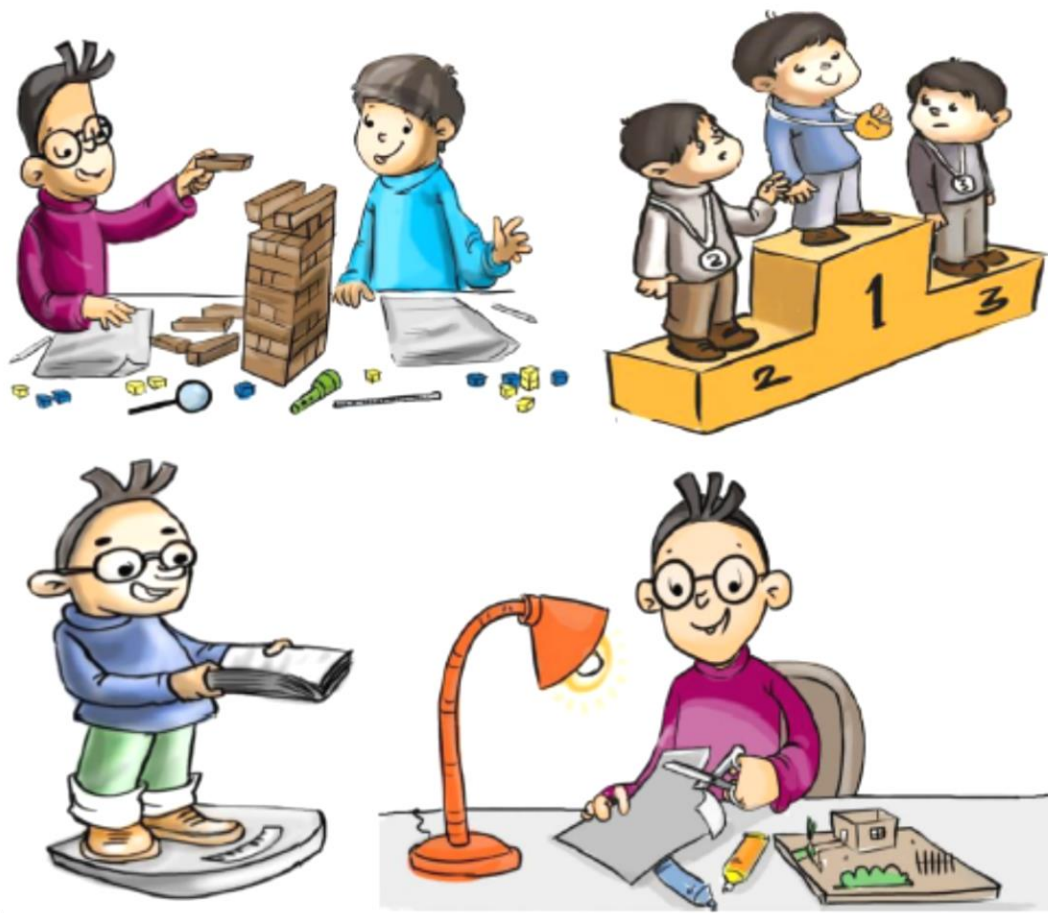
معلم به مثابه تسهیلگر

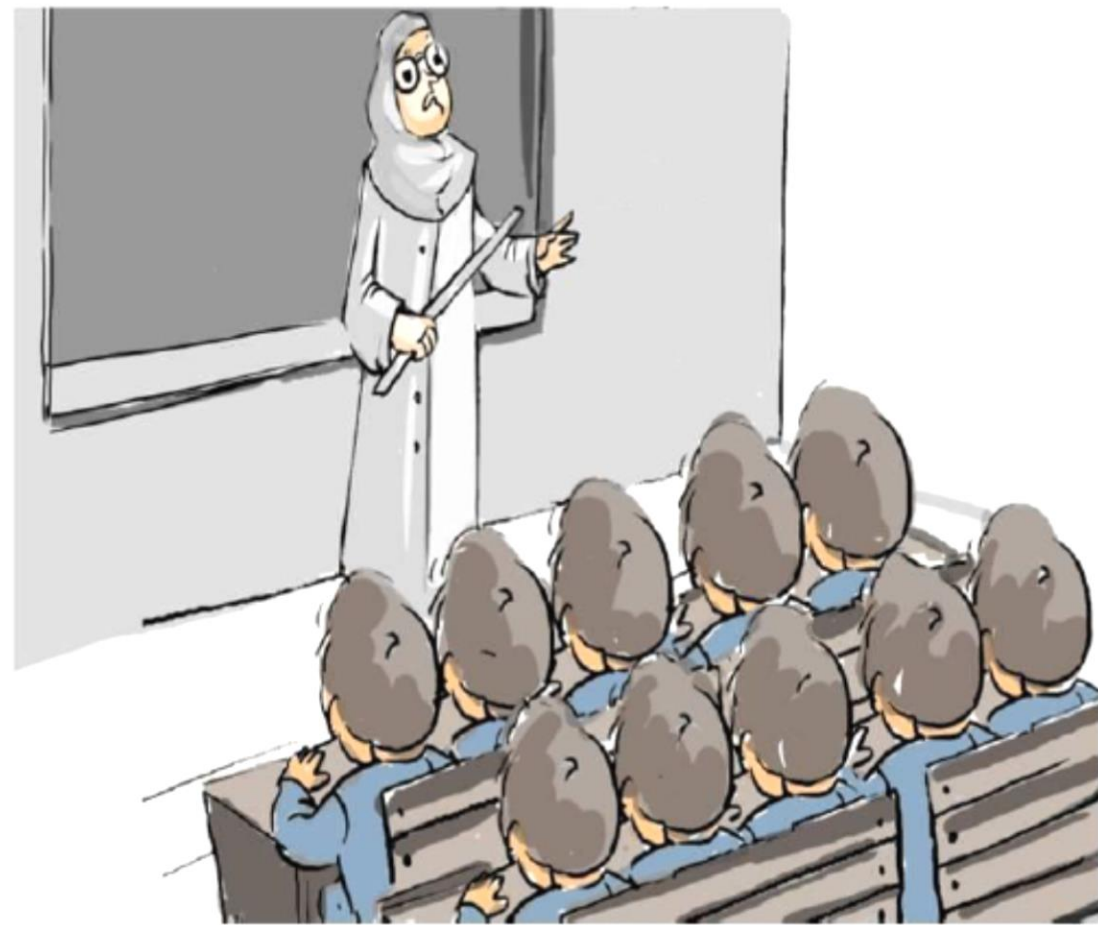
معلم به مثابه معلم

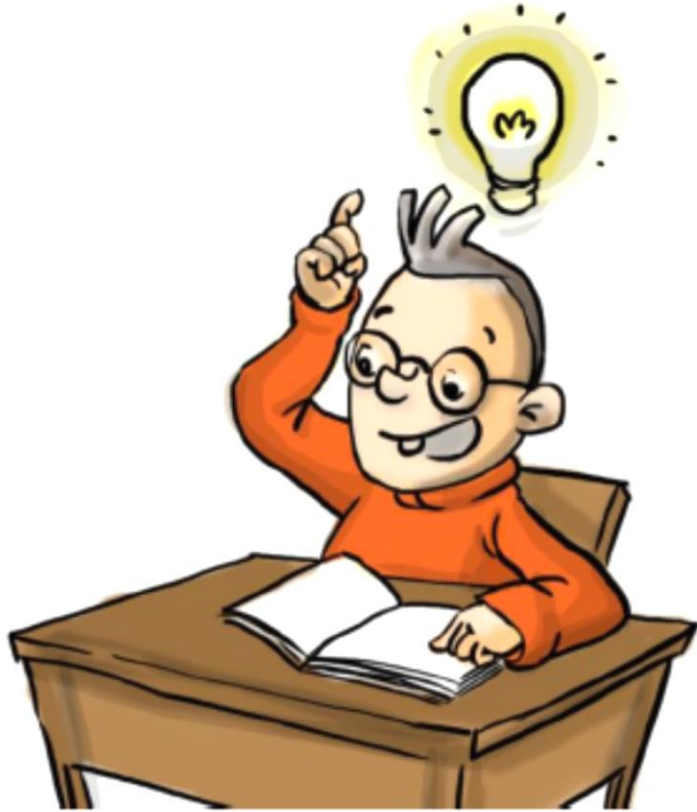
کلاس درس همه جا

کلاس درس در کلاس

دانش آموز فعال (دانش آموز محور)

دانش آموز منفعل (معلم محور)

توجه به تفاوت‌های فردی و شخصی‌سازی آموزش

آموزش یکنواخت و همگانی

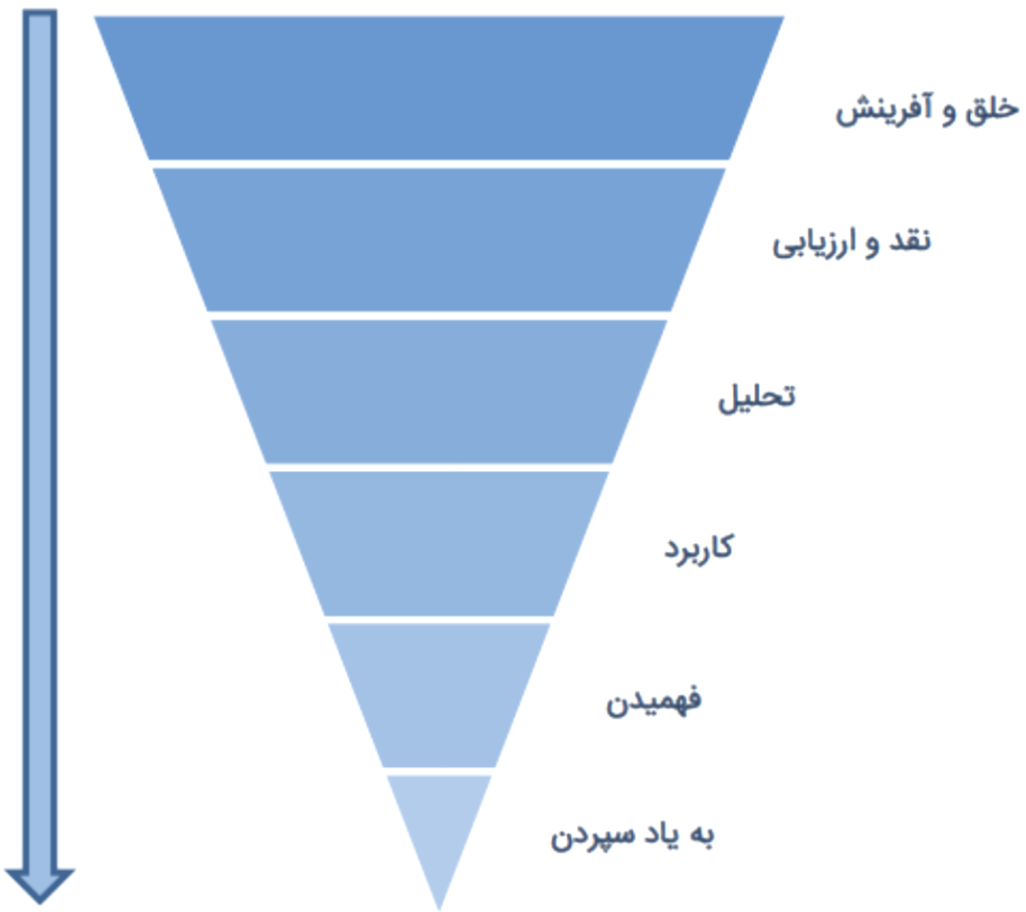
فرصت توجه به کار گروهی

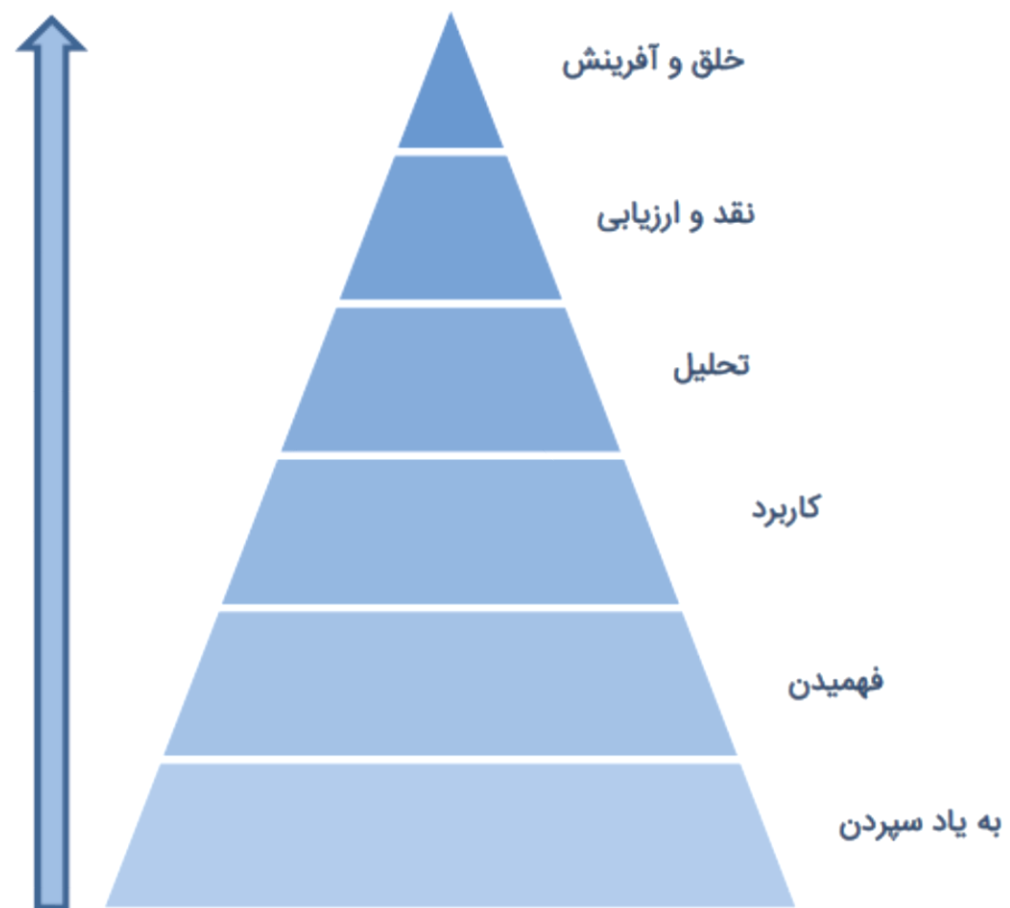
توجه به ارائه مطالب به صورت سخنرانی

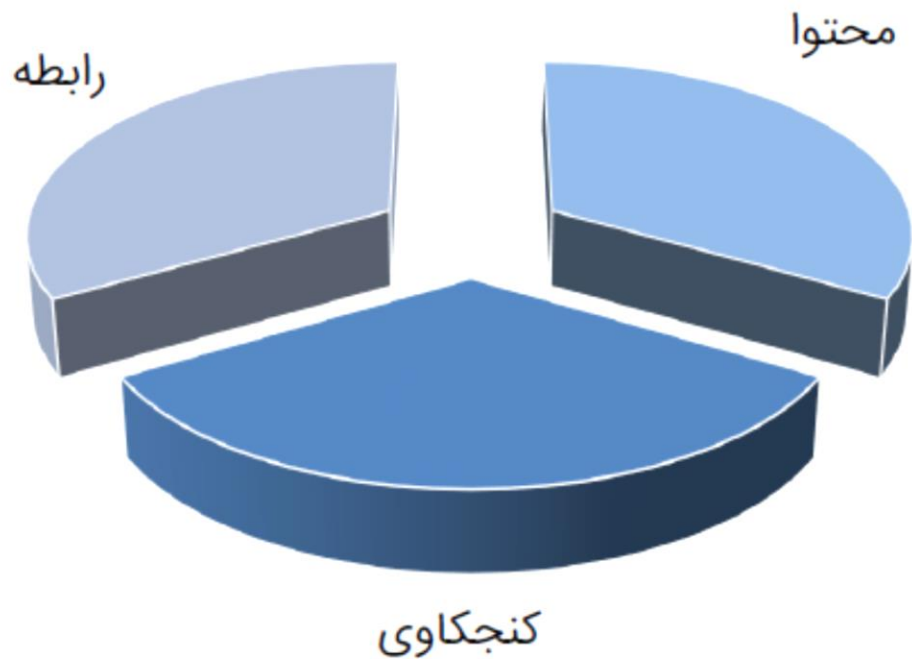
توجه به سطوح بالای شناخت

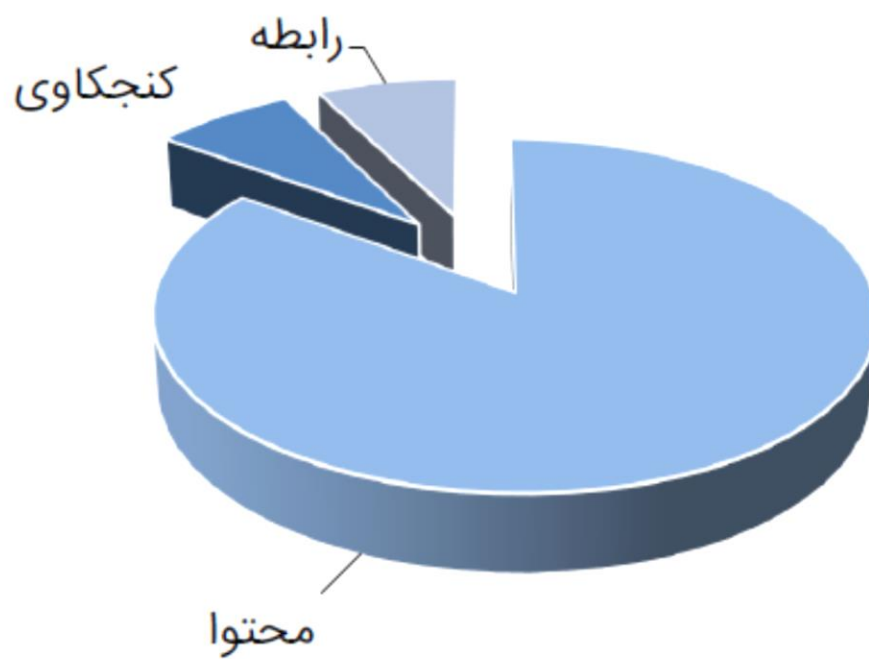
توجه به سطوح پایین شناخت

تأکید متوازن بر محتوا، کنجکاوی و رابطه

تأکید بر ارائه محتوا و عدم توجه به کنجکاوی و رابطه

محتوا

محتوا

همه چیز یاد گرفته می شود

همه چیز تدریس می شود

یک تجربه، یک خاطره

صرفه‌جویی در وقت دستاورد کلاس معکوس

ضمیمه ماهنامه آموزشی رشد معلم؛ اطلاع رسانی (ویژه نامه پنجم و نهم)؛ سید رضامیر قاسمی

چهارم دبیر (پنجم و نهم)؛ سید رضامیر قاسمی (ویژه نامه پنجم و نهم)؛ سید رضامیر قاسمی

منابعی برای مطالعه درباره یادگیری معکوس

- www.flippedlearning.org
- www.Edmodo.com
- www.kelas.ir
- www.Flubaroo.com
- www.screencast.com

• برگمن، جان؛ سمز، ارون (۱۳۹۵). یادگیری معکوس، ترجمه محمد عطاران و مریم فرحمند خانقاه، تهران: مرآت.

• ضمیمه ماهنامه آموزشی رشد معلم؛ اطلاع رسانی (ویژه نامه پنجم و نهم)

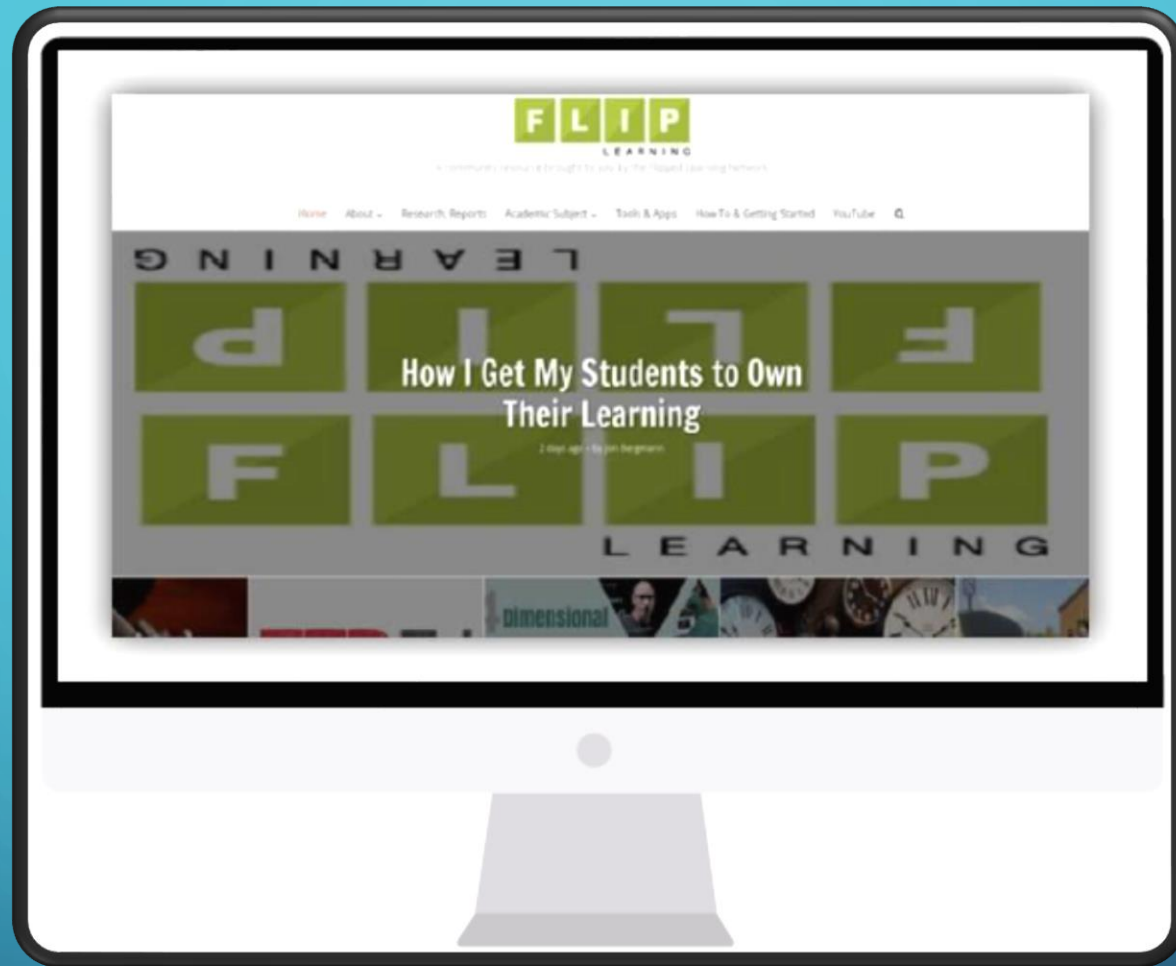
• مجله علمی پژوهشی یادگیری معکوس (پیاپی ۱۳۹۵)

WWW.KELAS.IR

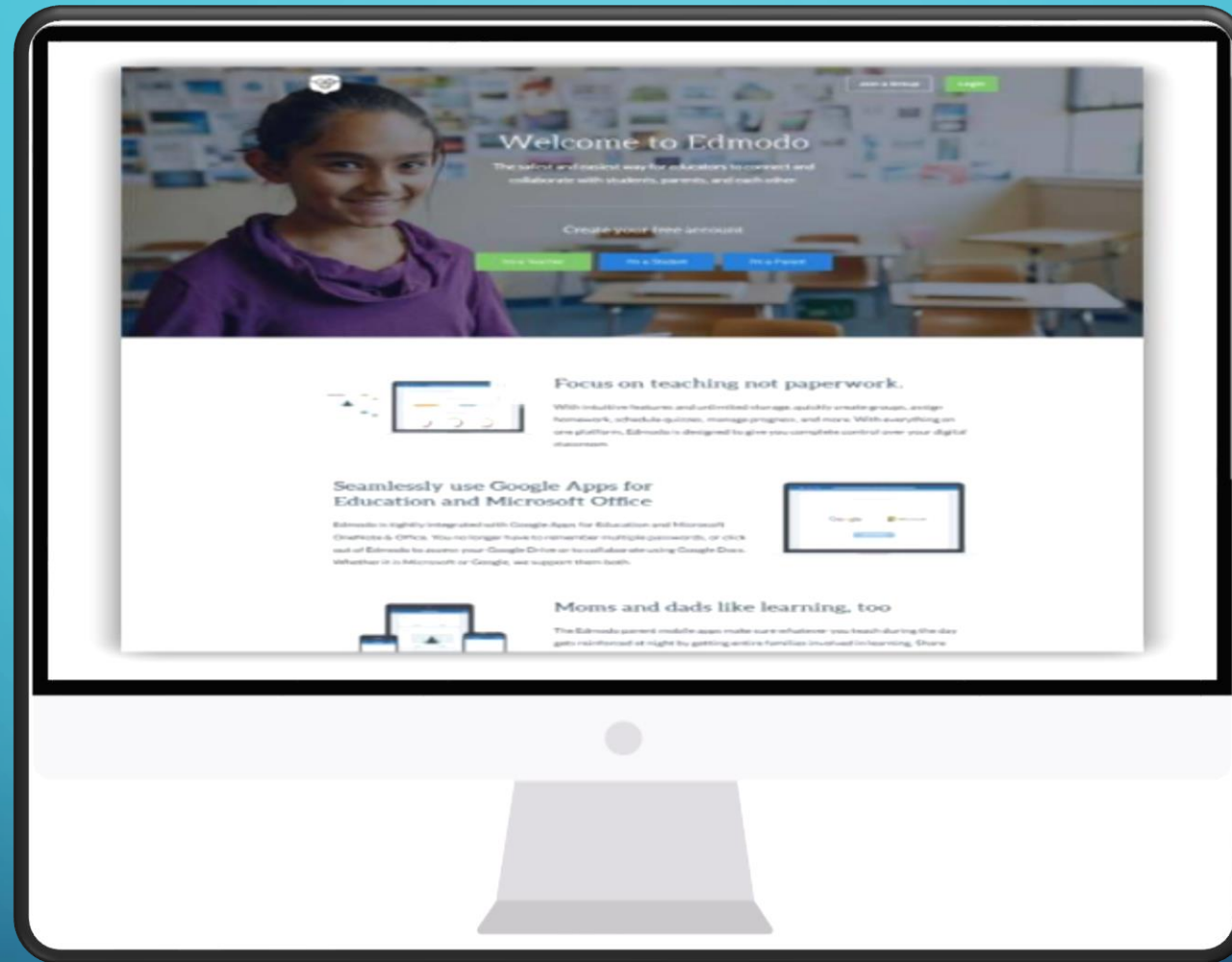
WWW.FLIPPEDLEARNING.ORG

WWW.SCREENCAST.COM

WWW.FLUBAROO.COM

WWW.EDMODO.COM

با تشکر از حسن توجه همکاران عزیز و گرامی